

PRZETOĆ (66) *cn i pron*

cn (39), *pron* (27).

e oraz o jasne.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII w. s.v. przeto.

I. Spójnik; w funkcji wskaźnika nawiązania wynikowego: więc, zatem, toteż; idcirco Vulg; ideo Modrz (39) :

1. Wprowadza zdanie wynikowo-skutkowe (21) : Tām fie wŹyŹcy zādziwili/ Iego rozum pochwalili: Rzekāc dobrego MiŹtrzā ma/ Przetoć tāk odpowiaāa. *BierEz* O3v (3); *PatKaz II* 28; *BielKron* 456v [2 r.]; To tedy o Kalwinie nād Oycā wiecznego/ MaŹ iakās wielkā IŹthność zā Bogā Źwoiego Przetoć pełno w twym piśmie wŹędy they IŹthności *GrzegRóżn* N3; W Źimney teŹ Źtronie/ ālbo w Źimny czās/ lepiej Źoładkowie trawia; przetoć Tātārowie/ māło nie Źurowe miēfo iedzā. *SienLek* 4; *WujJud* 111; *CzechRozm* 21; *SkarJedn* 90; Potrzebā podānia vŹywāc/ bo niemoŹem wŹytkiego z piśmā dowodzić. Przetoć iedne rzeczy ApoŹtołowie S. podāli nā piśmie/ ā drugie słownie *SkarŹyw* 456; *ArtKanc* P20v; *WujNT* 39, 372, 463.

Połączenia: »bo przetoć« (1): Ale ci dwā iednym być nie mogā/ bo przetoćby muŹieli być dwiemā. *GrzegRóżn* K4v.

»iŹ (Źe) ... (i) przetoć (teŹ)« (4): Ale wieǳcie iŹci ten Pan iāwnie to [odstępstwo] obaczył/ Y przetoć fie Źrogim gniewem tāk poruŹyc raczył *LubPs* gg4v; IŹ opuścili Pānā Bogā oycow Źwoich/ [...] przetoć teŹ [Quia ... idcirco] przyŹŹly nā nie te wŹyŹtkie złe rzeczy. *Leop* 2.Par 7/22; *BielKron* 253; *CzechRozm* 119.

2. Wprowadza zdanie luŹno nawiǳujāce do poprzedzajācego kontekstu (często z zatarciem funkcji wynikowej); niekiedy rozpoczyna nowy akapit lub werset (18) : Co maŹ czynić by tāk działał: IŹby potym nie Źāłował: Przetoć trzebā długo miŹlić/ A niedbāle nic nieczynić. *BierEz* G, Ov; (*did*) Karon. (–) Przetoć głupim nic lepszego, Iedno poŹłuchać mādrego *BierRozm* 4, 21; *KrowObr* 50, 116; Przetoć y Krōl Dawid/ vŹyczōny Źobie Chlēb Źwięty od Achimelechā Kāpłanā iadł/ kōrōgo nie godŹiło Źye ieść/ iedno tylko łāmym Kāpłanom *OrzQuin* V2v, L2v; *WujJud* 59; *ModrzBaz* 26v; *WerGośc* 213; Iāko bowiem ciało duŹę vtrāciwŹy/ ielt/ ŹproŹne/ nikićzemme/ y niepoŹyteczne: Tāk teŹ kāŹda RzeczpoŹpolita nie bēdāc vgrunthowāna prāwy/ w niwecz fie obrāca vtrāciwŹy duŹę Źwoię/ [...]. Przetoć Plato nāpominał/ āby młodzieńcow vmyŹły były do tego przywodzone/ Źeby o prāwiech dobrze rozumieli *Phil* D3, R4; A my pierwŹe oko nā Źwoie domy obracamy: by dobrze RzeczypoŹp: przepādłā/ byle nāŹe zbierānie cāle było/ [...] nic nie dbamy. Przetoć cāle bēdŹie/ gdy Źię dom wŹytek kroleŹtwā obāli/ ā okrēt Źię ze wŹytkimi zānurzy [?]. *SkarKazSej* 669b.

Połączenia: »przetoć i« (1): Przetoć y Pāweł S. temi Źlowy nas przeŹtrzega/ gdy mowi: YeŹli [...] kto chce być BiŹkupem ālbo kāpłanem/ dobrogoć fie dopyera. *GliczKsiāŹ* O6.

»przetoć teŹ (i)« (3): Ale o Wieczery PāńŹkiey rzeczono ielt *1.Cor.* 11. Niech Źie dozna cŹłowiek kāŹdy/ etć. (–) Przetoć Źie teŹ āni do niey/ āni do tey ofiāry przyŹtępowāc nie godŹi/ iedno z dobrym Źumnieniem *WujJud* 238, 85v; Rozumiał bowiem to ten mādry māŹ iākowā ielt zārāzā kāŹdey RzeczypoŹpolithey gnuŹność y proŹnowānie/ [...]. Przetoć theŹ y on AgeŹylaus Krōl LācedemońŹki

to łobie zá łławę niepodleyfzą miał/ iż będąc Krolem/ [...] iednąk nikomu w podeymowaniu prac nie wftępował. *Phil* S2.

II. Zaimek przysłówkowy (27) :

1. *Zapowiada zdanie przyczynowe: dlatego; ideo, quia Vulg (19) : [liszka mówi do kura]* Dla czego táko prácuiefz/ W tę zimną noc bárzo czuiefz? Rzekł iey kur/ przetoć to działam/ Ludziem bliłki dzień powiadam *BierEz* S4.

Połączenia: »a przetoć« (2): Ony iey [*lisięta matce*] odpowiedziály/ O gárdłáłmy łie wfpierály: Koždy łwoie łepfze mniłal/ A przetoć ten boy o to wftał *BierEz* M2. *Cf* »a przetoć ... abowiem«.

»a przetoć ... abowiem« (1): A przetoć Gálenus nie rádźi częfto krwie dla czyścienia innych wilkości pułzcząc: ábowiem ze krwi y duch żywotny wychodzi *SienLek* 33v.

»przetoć ... gdyż« (1): Przetoć w Rzeczypołpolitey náłzey Polłkiey ieft to piękny porządek że do boku Páńłkiego łą przydáni łtrożowie/ [...] gdyż *bono et iusto aliorum consilio acquiescere* rzecz ieft pożyteczna/ vcźciwa y nienawilna. *Phil* S3.

»(nie) przetoć (też) ... iż (a. że)« = *hoc enim ... quia Vulg (14)*: Rzekł wąż/ przetoć ia pokoy mam/ Iż od łiebie łzkodno kálam *BierEz* O3v; *BielŻyw* 47; *BierRozm* 20; *KromRozm I* L2; Nyeprzetoć zakon krzełciyáńłki náłzan yeft zakodem wolnołci/ iżeby wolno było krzełciyáńinowi czynić co chce *KromRozm II* mv; Przetoć tho [*srogie karanie*] yż ołftąpili przymierza á vmowy Páńłkiey/ ktore vczyńił Pan z oycámi ich gdy ie wywiolł z Egyphu *Leop Deut* 29/25; Przetoć pod przepowiełciámi im mowie: iż [*Ideo ... quia*] widząc niewidzą/ á łlyłłac niełlyłłá/ ani rozumieią *Leop Matth* 13/13; Przetoć dobrze kołłioł iedne grzechy łmiertelnymi zowie/ y ma ie zá tákie: iż włzyłcy ktorzy łię ich dopułzczáią/ godni łą wieczne^{go} potępienia *WujNT* 527, 11, 369, 1.*Tim* 4/10. *Cf* »bo nie przetoć ... iż ... ale iż«.

»(bo) nie przetoć ... iż ... ale iż« (3): Bo nie przetoć ieft Bog łławny iż ieft bogiem/ ále iż ieft dobry/ łpráwiedliwy/ miłofierny *RejZwierc* 45v; *WujNT* 99, 143.

»przetoć ... poniewáz« (1): Przetoć ten kołłioł Heretykom y nieprzyácielom łwoim/ záwłze był łtráłłliwym: poniewálz ták ieft włzykowány/ iáko naporzádniefze wołłko. *WujJud* 85.

2. *Zapowiada zdanie celowe: po to; idcirco Vulg (8) :*

Połączenia: »(a) przetoć ... aby« = *et idcirco ... ut Vulg (8)*: Dżiewki [...] Ięły łie miedzy łobą wáđzić/ Iedná drugą chcąc vprzedzić. Rzekąc/ przetoć go Pan kupił/ Aby on moim mężem był *BierEz* B3v; *OpecŻyw* 129; *Leop Deut* 1/27; *BielKron* 254; *RejZwierc* 239; A przetoć ná kolżdą niemoc rozmáite lekárłtwá piłżá/ áby pokułżáiąc tákie łye tráłłio/ ktore komu przyrodzono *SienLek* 59; *WujJud* 54v. *Cf* »nie przetoć ... aby ... ale iż«.

»nie przetoć ... aby ... ale iż« (1): Nie przetoć Ceremonie w Kołłiele/ áby nimi Kołłioł miał być zátrzyman/ iákoby Pedágogiem iákim [...] ále iż ieft wietłza częłł ludzi w Kołłiele/ ktorzy [...] łámi przez łię myłłi ku Niebiełłkim rzeczám łnáđnie wznołłć niemogą. *WujJud* 206v.

Cf **PRZETOCIEM**